

Morten Dahlins prædiken 1. søndag efter helligtrekonger

Taler

Morten Dahlin
Minister for byer og landdistrikter,
kirkeminister og minister for
nordisk samarbejde

Dato

12. januar 2025

Sted

Hans Egedes Kirke, København

Omstændigheder

En gang imellem inviteres en politiker, forfatter eller kendt kulturpersonlighed til at prædike ved en gudstjeneste i folkekirken. En person, der ikke er ordineret som præst, kaldes en lægprædikant.

Prædikentekst

Markusevangeliet kapitel 10, vers 13-16

1 ”Lad de små børn komme til mig”, står der i teksten, der lige er blevet læst. Jeg vil gerne være helt ærlig: Det første jeg tænker på, når jeg hører den sætning, er ikke teologi. Det er mine egne små børn, ingen af dem fyldt to år endnu.

5 For der er jo noget med de børn. De gør noget ved os voksne - Det samme gør troen. Og det fik mig at spekulere på, om der egentlig er en sammenhæng mellem forældreskab og tro?

10 Og for at begynde med konklusionen: Ja. Det er der. For når Jesus siger: ”Den, der ikke modtager Guds rige ligesom et lille barn, kommer slet ikke ind i det”, så er det ikke tilfældigt.

15 Han beder os ikke at blive barnlige igen. Eller at afsværge os erfaring eller modenhed, eller nogle af de andre ting der følger med, når man bliver voksen.

Men at barnet bliver fremhævet, må jo få os til at stille spørgsmålet: Hvordan modtager et lille barn, egentlig Guds rige?

20 Vel i virkeligheden på to måder: For det første helt uden forbehold. Ingen spørgsmål, ingen forhandling. Med fuld tillid. Vi kan alle huske den totale tillid man som barn udviste til sine forældre.

Den der urokkelige tro på, at der ikke findes ét problem i verden, som mor og

25 far ikke kan klare. Den tillid fortæller Jesus os, at vi skal møde troen med.

For det andet, og det er det jeg vil tale om i dag: Uden noget at byde ind med. Barnet bliver jo ikke optaget, fordi det byder ind med viden. Eller penge. Eller netværk. Eller kompetencer.

30

Det var jo det, som disciplene troede, at man skulle byde ind med. Det var derfor, de sendte, kvinderne der kom med deres børn væk og truede af dem. For hvad kunne sådan et lille barn dog tilbyde Jesus? Ingenting.

35 Dengang opfattede man børn som ufuldendte voksne. De kunne ikke bidrage med noget. Da slet ikke til Jesus. Men det Jesus faktisk fortæller os, det er det stik modsatte. Han slår fast, at det er barnet der skal modtage Guds rige, netop fordi det ikke kommer med magt og pomp og vælde.

40 I den situation, der ved døbefonten, der har barnet intet at give. Lige dér er barnet et sted, hvor det er afmægtigt. Det kan jo ikke engang transportere sig selv op ad kirkegulvet.

45 Så budskabet er klart: Vi kan ikke træne os, eller købe os, eller studere os til at være mere værdige, til at tage imod Guds rige.

For det at komme med absolut ingenting er selve forudsætningen for at kunne tage imod det.

50 Og i det ligger en anden meget vigtig pointe: Afmægtigheden er ikke forkert. Den er faktisk essentiel.

55 For at tage imod guds rige som et barn, skal vi være i stand til at finde det sted i os selv, hvor vi er klar til at overgive os til at være afmægtige. Og der kommer vi tilbage til den sammenligning jeg begyndte med: At både troen og forældreskabet kraver en overgivelse til afmægtighed.

I det at have små børn ligger der nemlig indlejret en enorm afmagt. Prøv at følge mig her:

60 Den afmagt kan være meget konkret og simpel. Man kan simpelthen bare ikke styre lige så mange ting i sit liv, når man har små børn. Du er ikke selv længere 100% herre over, hvornår du kommer ud ad døren om morgenen. Eller hvor

mange timer du får sovet om natten.

65

Grundlæggende er du herre over meget lidt, når du har små børn. Du kan have lavet store og flotte planer, men så har dit barn hevet en sygdom med hjem fra vuggestuen, og så er de planer bare ændret. Totalt ændret.

70 Det er hverdagens afmægtighed.

Men afmægtigheden er jo også på et dybere - og nogle vil sige mere dystert - plan.

75 Vi må jo som forældre konstatere, at selvom vi kan gøre meget, og selvom vi alle sammen gør meget, så er vi dybest set afmægtige i forhold til, om det lille væsen bliver ved med at trække vejret.

80 Og i det ligger der jo også en enorm sårbarhed. En enorm sårbarhed i at blive forældre, fordi hele ens lykke bliver lagt ned i det der lille skønne væsen, der smiler så uendeligt sødt.

Og her er endnu en sammenhæng mellem tro og forældreskab. For samme sårbarhed ligger jo også i troen. Man er ekstremt sårbar, når man
85 vælger den slags overgivelse, som det er at tro.

For tro kan ikke planlægges. Det kan ikke styres eller kontrolleres. Eller bevises for den sags skyld. Og så kommer tvivlen ind. Og tvivl, passer jo også enormt dårligt til alle os, der gerne vil planlægge og have styr på det hele. Og jeg tvivler
90 selv. Det gør jeg.

Når det kommer til forældreskabet, har jeg fundet modet til at træde ind over dørtærsklen, føle afmægtigheden og acceptere overgivelsen. Måske fordi jeg ikke vidste hvad der ventede, men jeg har i hvert fald gjort det. Også mere end én
95 gang.

Men hvorfor har jeg - og i øvrigt også mange andre - det så svært ved den overgivelse til afmægtigheden? Jo det er nok fordi, overgivelsen - som både ligger i troen og i forældreskabet - den grundlæggende passer dårligt til os moderne
100 mennesker.

For vi er jo blevet en nation af livsplanlæggere. Fra konfirmationsalderen bliver vi opdraget til at planlægge hele vores tilværelse. Vi planlægger vores
105 uddannelsesforløb sammen med en studievejleder: Hvilke fag skal jeg særligt fokusere på, for at blive dygtig til det, der kræves på ungdomsuddannelsen?

Og når jeg så er der, hvilken studieretning, skal jeg så vælge for at komme ind på den næste uddannelse og så videre?

110 Når vi så får et arbejde, så laver vi karriereplanlægning sammen med en erhvervscoach. Hvornår skal jeg kræve en ny stilling for at avancere? Og hvornår har jeg været for lang tid i mit nuværende job i forhold til at være attraktiv for en ny arbejdsgiver?

115 Og også på det personlige plan planlægger vi mere og mere. Selv vores kærlighedsliv bliver jo nu planlagt sammen med en datingapp, hvor man med kirurgisk præcision, kan bestemme, at man kun vil præsenteres for potentielle partnere med en bestemt alder, en bestemt højde og en bestemt indkomst.

120 Der er stort set ikke ét eneste aspekt af vores liv, som vi ikke forsøger at lave en plan for - som vi ikke gerne vil være herre over.

125 Med en lettere omskrivning af den gamle fagforeningsboss Thomas Niensens ord, kan man vel sige - hvis man tør sige den slags i en kirke: Livsplanlægningen har sejret af helvede til.

Og i må ikke misforstå mig: Det her er jo udtryk for, at vi lever i et samfund med en høj grad af valgfrihed. Hvor vi har mulighed for at, tilrettelægge vores
130 tilværelse, som vi gerne selv vil.

Du skal - heldigvis - ikke længere blive tømmer bare, fordi din far var det. Og det er ikke din slægts efternavn, der afgør, hvor langt du kan drive dine ambitioner.

135 Og det er godt. Uden tvivl. Mange andre samfund kigger mod os med misundelse, fordi det er sådan her i Danmark.

Men, for der er et men, det her "livsplanlæggeri", giver os også nogle udfordringer. For det bringer os længere væk, fra det med at overgive sig. Det
140 gør det sværere at acceptere afmægtigheden. Det er jo netop for at undgå at føle

afmagt, at vi er blevet livsplanlæggere.

145 Vi har opbygget en kultur, hvor det at sætte dig selv i en position du ikke kan kontrollere, er noget skidt. Og så kommer troen, Jesus, og beder os om det stik modsatte:

150 Beder os om, ikke at kontrollere. Beder os om at træde ind i et rum og et sted, i en tro, hvor det at overgive sig er hele forudsætningen for at kunne være med.

Han fortæller alle os, der ligger planer, laver excel-ark, skriver to-do-lister, at der i troen ikke skal være styring. I hvert fald ikke menneskelig styring.

155 Det er det, der er så svært, for så mange. Måske - og det her har jeg jo ikke belæg for at påstå, men nu står jeg på en prædikestol og ikke i Folketingssalen – måske er det også derfor børnetallet falder?

160 Fordi den afmagt og overgivelse der ligger i at bringe nyt liv til verdenen passer dårligt til livsplanlæggeren. Intet forstyrrer jo kontrollen som et lille barn. Det skulle da lige være to, eller tre.

Så det kræver mod og også mere mod end tidligere at turde overgive sig både til troen og forældreskabet. Og det kræver øvelse. I hvert fald for mig.

165 Men måske er det også lige præcis det, som troen og kirken kan give os.

Når Jesus siger "lad de små børn komme til mig" fortæller han os også, at troen ikke kræver nogen forudsætninger. At vi i troen kan overgive os.

170 I en verden hvor man bliver en succes, hvis man er god til at livsplanlægge er troen og kirken et frirum for generationen af livsplanlæggere. Lige her kan man være en del af noget større, uden at vi bliver afkrævet at dokumentere vores kompetencer.

175 Her kan vi være en del af noget mere, end det der ligger inden for vores egen kontrol.

For kontrol er blevet et grundvilkår, men her i kirken kan det være - det er - på en anden måde.

Det er lige her, hvor kirken har en mulighed for at række ud og tilbyde noget helt særligt.

- 185 Kirken - og troen - er der, hvor man bliver belønnet for at være noget mere. Noget andet. Være en del af noget der er mægtigere end os selv og vores menneskelige eksistens.

- Hvor man bliver belønnet for at turde at vælge overgivelsen
190 For at turde at vælge afmægtigheden
For at turde at vælge troen

Amen.

195

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler.

Kildetype

Digitalt manuskript

200

Tags

1. søndag efter helligtrekonger, Første tekstrække, Lægprædikant, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet, Venstre

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/morten-dahlins-praediken-1-sondag-efter-helligtrekonger>

205

210

215